

Presentatie over het Rapport van de Expert Group meeting

CSW Reflectie & Kick-Off Bijeenkomst voor 2021

17 december 2020

Door Froukje Gaasterland (Atria, kennisinstituut voor Emancipatie en Vrouwengeschiedenis)

In deze 5 minuten ga ik een heel korte presentatie geven waarin ik inzoom op zes belangrijke uitdagingen die worden beschreven in het Rapport van de Expert Group Meeting. UN WOMEN heeft een virtuele Expert Group Meeting (EGM) laten plaatsvinden in oktober 2020 ter voorbereiding op het prioriteitsthema. Het volledige rapport is online geplaatst en kan dus ook worden nagelezen (inclusief de aanbevelingen want daar zal ik nu i.v.m. tijd niet op ingaan).

De zes belangrijke uitdagingen voor volledige en effectieve participatie en besluitvorming in het publieke leven, alsmede het tegengaan van geweld, zijn als volgt;

1) Hiaten in data en het meten van participatie van vrouwen in het openbaar leven

Voor goed begrip over participatie van vrouwen zijn data nodig die lang tijd niet goed verzameld zijn, er worden nu wel stappen gezet (o.a. door afspraken rond SDG's). Maar er bestaan nog steeds hiaten voor meten van vrouwen participatie bijvoorbeeld in publieke administratie, politieke partijen, vakbonden, civil society en als stemmers. Een ander probleem rond data is dat verzamelde data niet altijd goed wordt gedeeld.

Sommige data is uitgesplitst naar leeftijd en locatie, naast sekse, maar er blijven hiaten in de data m.b.t. leeftijd, gehandicapten status, etniciteit, etc.

2) Stapsgewijze vooruitgang en barrières voor representatie van vrouwen in besluitvorming

Vrouwen zijn ondervertegenwoordigd op alle besluitvormingsniveau in alle regio's op de wereld. De verklaringen voor deze stapsgewijze vooruitgang zijn divers en complex. De EGM concludeert dat betere diagnoses zijn nodig om juiste response op te kunnen zetten. Verder wordt benoemd dat representatie niet alleen om cijfers gaat, maar dat aantallen er wel toe doen. En dat onderzoek laat zien dat gender quota een direct en positieve impact hebben op het aantal vrouwen dat gerepresenteerd is en dat het kan voorkomen dat er een terugval plaatsvindt van vrouwen in formele politieke instituties.

3) Geweld tegen vrouwen in politiek en publiek leven

Geweld tegen vrouwen is een mensenrechtenschending. Geweld tegen vrouwen in politiek is een mensen en burgerrechten schending en moet dus ook zo geframed worden om ervoor te zorgen dat er genoeg accountability uitgeoefend kan worden. Geweld tegen vrouwen in de politiek ondermijnt het behalen van SDG 5 en SDG 16 en moet erkend worden als een uitdaging aan de democratie, in plaats van als een vrouwen issue. Internationale mechanisme en mandaten bestaan al om vrouwen te beschermen. Deze instrumenten zijn ingezet om geweld te voorkomen en hebben goede resultaten geleverd maar worden niet veel gebruikt.

4) Gender stereotypes, normen en vrouwelijke participatie in informele ruimtes

Gender stereotypes en normen dragen voor een belangrijk deel bij aan de beperkte rol van vrouwen in het publieke leven. Wijdverbreide normen die vrouwen ontmoedigen deel te nemen aan het publieke leven zijn vaak gerelateerd aan de seksuele verdeling van arbeid, het niet erkennen van onbetaald huishoudelijk werk en percepties dat vrouwen meer tot het privé domein behoren dan tot de publieke ruimte. Deze normen zijn wijdverbreid, moeilijk om te ontwijken en voor sommige vrouwen zorgt dit ervoor dat het ze verbiedt deel te nemen.

5) Intersectionaliteit en participatie van vrouwen in al hun diversiteit in het publieke leven en in besluitvorming

Het concept van intersectionaliteit krijgt steeds meer ruimte in het publieke discours rond vrouwenrechten. Het wordt erkend als belangrijk instrument om de diversiteit in behoeftes van vrouwen te begrijpen en hoe gender zich relateert aan andere ongelijkheden. De praktische implicaties van intersectionaliteit zijn complex en er wordt benadrukt dat stakeholders behoeftes hebben aan praktische tools om intersectionaliteit toe te kunnen passen in het gebruik van data, het genereren van bewijs en voor het formuleren en monitoren van beleid.

Tot slot de laatst geformuleerde uitdaging;

6) Transformatieve besluitvorming van vrouwen voor het bereiken van gender gelijkheid en het empoweren van alle vrouwen en meisjes

Bij deze uitdaging wordt ingegaan op dat er groeiende interesse is voor de impact van besluitvorming door vrouwen op gendergelijkheids uitkomsten. De mate waarin instituties die noch gendersensitief nog genderresponsief zijn kunnen vrouwen belemmeren om bij te dragen of besluitvorming blijft een aandachtsgebied. Niet alle vrouwelijke leiders geven prioriteit aan gendergelijkheid maar onderzoek suggereert wel een correlatie tussen meer vrouwen in ambtsfunctie en de kans op gender-sensitief publiek beleid en werkwijzen in instituties.

Ik hoop dat het delen van deze uitdagingen wat meer denkrichting geeft over het prioriteitsthema en waar mogelijke aanbevelingen over zouden kunnen gaan.

Note: bovenstaande is geen samenvatting van het rapport, maar zoomt enkel in op de uitdagingen die mogelijk interessant zijn om naar te kijken voor het ontwikkelen van aanbevelingen aan de Nederlandse CSW delegatie. Het volledige rapport kan nagelezen worden op:

<https://www.unwomen.org/en/csw/csw65-2021/preparations/expert-group-meeting>